

Ministerie van Economische Zaken
t.a.v. Staatssecretaris Dijkema
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

datum 27 juni 2014
uw kenmerk Commissie Corbey

**uw schrijven van
bijlage(n)** Advies over verduurzaming van
de voedselsector

betreft Verduurzaming voedselsector

Geachte mevrouw Dijkema,

Hierbij stuur ik u namens de Commissie Duurzaamheidsvraagstukken Biomassa (Commissie Corbey) het advies 'Verduurzaming voedselsector'. In dit advies gaat de Commissie in op de vraag hoe de voedselsector, vanwege de stijgende schaarste van biomassa, verduurzaming tot stand kan brengen. Daarnaast wordt ingegaan op wat de voedselsector kan leren van de bio-energiesector en omgekeerd, en op de synergie en concurrentie tussen deze sectoren. Nadere informatie over de Commissie Corbey kunt u vinden in de bijlage.

De Commissie concludeert dat het beleid en de duurzaamheidscriteria die verplicht zijn voor biobrandstoffen ook van grote waarde kunnen zijn voor de voedselsector. Duurzaamheidscriteria voor biobrandstoffen zijn nodig om te zorgen dat met de inzet van deze brandstoffen in voldoende mate broeikasgasemissies worden gereduceerd en om te voorkomen dat er ongewenste neveneffecten optreden, zoals het kappen van tropische bossen en het verdwijnen van andere waardevolle natuurgebieden. De druk van de sterk groeiende voedselproductie om een snel toenemende wereldbevolking te voeden is nog vele malen groter. Terecht zijn er veel private en beleidsmatige initiatieven om de voedselproductie te verduurzamen. De Commissie signaleert echter dat deze initiatieven op termijn onvoldoende bijdragen aan de noodzakelijke reductie van de uitstoot van broeikasgassen en dat ze ongewenst landgebruik en uitputting van bodems onvoldoende voorkomen.

De Commissie Corbey beveelt daarom aan om het duurzaamheidskader dat geldt voor biobrandstoffen ook toe te passen op de voedsel- (en voeder)sector. De eerste stap is het vaststellen van doelstellingen en het invullen duurzaamheidscriteria: wanneer is voedsel duurzaam? Dat moet voor een deel op regionaal niveau gebeuren omdat bodems, beschikbaarheid van water en sociaal-economische omstandigheden verschillen van regio tot regio. De tweede stap is een geleidelijke verduurzaming van het voedselaanbod door voedselleveranciers te vragen een toenemend deel duurzaam voedsel op de markt te brengen. Deze aanpak sluit aan

bij de plannen van de Alliantie Verduurzaming Voedsel en maakt synergie mogelijk tussen de voedselsector enerzijds en de bio-energie- en biochemiesector anderzijds. Optimale benutting van gewassen en reststromen en het tegengaan van verspilling dragen bij tot verduurzaming van het voedselaanbod. Voorwaarden zijn dat belemmeringen voor samenwerking tussen sectoren worden opgeheven en dat de duurzaamheidscriteria voor biobrandstoffen op onderdelen worden uitgebreid.

Om dit te realiseren is zeker een inzet op Europees niveau nodig. Nederland is echter in staat een voortrekkersrol te vervullen vanwege zijn uitstekende kennis op het gebied van landbouw, biochemie en logistiek en de sterke agri-foodsector.

De Commissie Corbey hoopt dat dit advies bijdraagt aan verduurzaming van de voedselsector en aan betere benutting van biomassa. De urgentie is groot. Voedsel is van levensbelang, verduurzaming sterkt ons vermogen om ook in de toekomst voldoende voor iedereen te produceren.

Uiteraard ben ik graag bereid tot nadere toelichting van dit advies.

Met vriendelijke groet,

Dorette Corbey,

Voorzitter Commissie Duurzaamheidsvraagstukken Biomassa

Bijlage: Informatie over Commissie Corbey

De Commissie Duurzaamheidsvraagstukken Biomassa (Commissie Corbey) is ingesteld door het ministerie van Infrastructuur & Milieu in 2009 en wordt sinds 2013 ook ondersteund door het ministerie van Economische Zaken.

De Commissie Corbey adviseert het kabinet over duurzaamheid van biomassa voor gebruik als biobrandstof en grondstof voor (chemische) materialen en voor elektriciteitsopwekking ('Biobased Economy'). Dorette Corbey is de voorzitter, de vierentwintig commissieleden vertegenwoordigen wetenschap, NGO's (milieu, natuur, sociaal) en bedrijven: (bio)brandstoffen, chemie, elektriciteit, hout, landbouw, voedsel, financiële sector.

Leden:

Dorette Corbey (voorzitter)
Frank Bergmans (MVO - de ketenorganisatie voor oliën en vetten)
Sander van Bennekom (Oxfam Novib)
Kees Boon (Algemene Vereniging Inlands Hout)
Dominic Boot (vh Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie)
Bart-Willem ten Cate (Argos)
Daan Dijk (Rabobank)
Wolter Elbersen (Wageningen UR)
Nelo Emerencia (VNCI)
Rob Groeliker (Biopetrol Group)
Wilfred Hadders (Sunoil Biodiesel)
Marieke Harteveld (IUCN)
Jeroen Kloos (LTO)
Sekhar Lahiri (Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie)
Martin Junginger (Copernicus Instituut, Universiteit Utrecht)
Ward Mosmuller (DSM)
Danielle de Nie (Natuur & Milieu)
Annemarie van der Rest (Shell)
Johan Sanders (DLO/ Food and Biobased Research Wageningen)
Peter-Paul Schouwenberg (RWE/Essent)
Arjette Stevens (WNF)
Kees Verhaar (Arizona Chemical)
Paul Wolvekamp (Both ENDS)
Rop Zoetemeyer (Corbion)